

Artiklen er publiceret på Svensk Mjølks "rådgivarsajt".

Ny modell för avelsvärdering mjölk

Jan-Åke Eriksson, Svensk Mjølks

Avelsvärderingen för mjölk för SRB och HOL körs från och med denna körning i april tillsammans med Danmark och Finland. Det innebär att avelsvärdena för kor och tjurar nu är jämför bara mellan de olika länderna.

Samma basgrupper

Tjurarnas avelsvärden var redan tidigare jämförbara via Interbull, men jämförbarheten har förbättrats, eftersom vi nu använder samma avelsvärde i alla länder. Vi har både samma basgrupp, kor som är födda mars 2001 till mars 2003, och samma spridning, avelsvärdena har standardiserad spridning 10. Det är alltså inga problem med att använda avelsvärden i danska eller finska tjurkataloger. Den nya definitionen av basgrupp har sänkt avelsvärdena för HOL kor med 3 enheter, 1 enhet för SRB kor, 2,5 enheter för HOL tjurar och 1,4 enheter för SRB tjurar. Spridningen är densamma som tidigare, basgruppen följer med körningarna, så vid publicering 1:a juni är basgruppen kor födda maj 2001 till maj 2003 osv.

Testdagars modell i Danmark

Det är naturligtvis fler ändringar gjorda i avelsvärderingsmetodikerna. De största är i Danmark, som övergår till testdagarsmodell. Sverige har fortfarande 305-dagars avkastning, men planerar att övergå till testdagarsmodell så snart som möjligt. Arbetet med detta skall starta snarast.

Korrektion för heterogen varians

I övrigt är korrektionen för heterogen varians förbättrad i alla länderna. Heterogen varians innebär att spridningen i mjölkavkastning är olika stor i olika miljöer, exempelvis så är den i regel större i besättningar med hög avkastning. Det är också stor skillnad mellan de olika länderna. Korrektionen för heterogen varians har framför allt stor effekt på avelsvärdena för korna. Kor i besättningar med stor spridning får färre kor med höga eller låga avelsvärden och det motsatta gäller besättningar med låg spridning. Det innebär i praktiken att rangeringen av tjurmödrar kan ha ändrats ganska mycket. Korrelationen mellan gamla och nya avelsvärden är för SRB kor 0,92 (tjurar, 0,98) och för HOL kor 0,89 (tjurar, 0,97). Sjuttio procent av HOL-korna har ändrat sitt mjölkindex med i genomsnitt ± 5 enheter och tjurarna med 3 enheter. Motsvarande siffra för SRB korna är 3,5 enheter och 2 enheter för tjurarna.

Korrektion för korsningseffekter

Korrektionen för korsningseffekter har förbättrats i båda raserna, effekterna har dock varit störst för de röda raserna. Dessa består ju av betydligt fler raser och det gäller framför allt den svenska röda populationen. Det har inneburit att både RDM, finsk Ayrshire och finsk Holstein i snitt har fått något bättre avelsvärden än tidigare jämfört med svenska djur. Vi hade redan tidigare en ganska bra korrektion för korsningseffekter i både SRB och HOL.

Importkors avelsvärden inkluderade

I Holstein har också avelsvärden för importkor inkluderats i körningen, vilket gör att till exempel embryoimporter får säkrare avelsvärden.

Begränsningar i datamaterial

Kor som kalvat in före 1989 är numera inte med i avelsvärderingen. Detta beroende på att deras avkastningsuppgifter var svåra att hantera i den nya modellen bl.a. för att de var förkorrigerade för fixa effekter. Det innebär att ca 150000 kor i vardera rasen numera ej får nya avelsvärden.